

אוניברסיטת בן גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לפוליטיקה וממשל

יסודות המחקר הפוליטי: שאלות וכלים

יום ג', 10:15-11:45
ד"ר מיכל גבעוני mgivoni@post.bgu.ac.il

הקורס הסדנאי נועד ללוות את תלמידי ותלמידות השנה הראשונה במסלול המחקרי בצעדיהם. הראשונים במחקר ולסייע להם. בין השאר, בגיבוש הצעת מחקר לתזה.

הקורס כולל שתי חטיבות, עיונית ומעשית, שיועברו לסירוגין. החטיבה המעשית של הקורס תתמקד בפיתוח מיומנויות בסיסיות של חשיבה מחקרית וכתובה אקדמית ותיעזר בתרגילים שילוו את התקדמות המחקר, בביקורת עמיתים ובעבודה קבוצתית. נעסוק, בין השאר, בבחירת נושא המחקר, בהתוויית שאלות המחקר, בבניית הטיעון, בתיחום שדה המחקר והמקרים שיבדקו ובכתיבה של סקירת ספרות ושל שאר מרכיבי הצעת המחקר.

החטיבה העיונית של הקורס תבחן את הפרקטיקות ואת הערכים שמאפיינים את המחשבה המחקרית האיכותנית על החברה והפוליטיקה מנקודת מבט תיאורטית, ביקורתית והיסטורית. נבקש להציב שאלות בנוגע לכמה מאבני היסוד של המחשבה הזאת, לרבות שאלות המחקר, החשיבה התיאורטית ומקרי המבחן, ולהתבונן בגלגולים שונים של המחויבות שלה לאתוסים של אובייקטיביות, ביקורתיות ומעורבות פוליטית.

מטלות הקורס:

- 1) קריאת כל חומרי הקריאה לקראת כל מפגש.
- 2) ביצוע המטלות המחייבות לקראת כל מפגש כמפורט בתוכנית הקורס. בדיקת המטלות תתבצע בדרך של ביקורת עמיתים. המטלות ישלחו לבן או בת הזוג שלכם. עד יום שישי בשעה 12:00. המטלות הבודקות ישלחו לרשימת התפוצה של הכיתה כולה עד יום ראשון בשעה 12:00.
- 3) הצגת ארבע מטלות לפחות בכיתה.

* עמידה במטלות הקורס תזכה בציון עובר. קבלת ציון עובר בקורס מותנית במילוי כל מטלות הקורס המפורטות לעיל.

** לא ניתן להשתמש במחשב נייד ובפלאפונים במהלך המפגשים.

*** התאמות הנדרשות בשל המלחמה ושירות מילואים יקבעו באופן אינדיווידואלי.

שעת קבלה: יום ג', 12:00-13:30, בתיאום מראש.

תוכנית הקורס

סדר המפגשים	נושא	חומר הקריאה
1	מבוא: מחשבה, מחקר וכתיבה באקדמיה הניאו-ליברלית	לין חלוזין-דברת, "החומר שממנו עשויה האמת: האקדמיה בישראל, בין אידאה למציאות". בתוך לין חלוזין-דברת, יוסי שורץ, הגר קוטף, איל חוברס ושי לביא (עורכים), <i>לחשוב על האוניברסיטה: ידע, פוליטיקה ואקדמיה בישראל</i> , עמ' 11--41. תל אביב: ההוצאה לאור של אוניברסיטת תל אביב ע"ש חיים רובין (בדפוס). Alison Mountz et al. "For slow scholarship: A feminist politics of resistance through collective action in the neoliberal university." <i>ACME: An International Journal for Critical Geographies</i> 14.4 (2015): 1235-1259.
2	בחירת נושא למחקר (1)	Andrew Abbott, <i>Methods of Discovery: Heuristics for the Social Sciences</i> , WW Norton, 2004: Ch. 7.
3	בחירת נושא למחקר (2)	אבי גרפינקל, <i>איך כותבים: מדריך לכתיבה אקדמית ועיונית</i> , ידיעות ספרים, 2018: 19-31.
4	שאלות ובעיות, או: מה הבעיה עם שאלת המחקר?	Martin Savransky, "Problems All the Way Down," <i>Theory, Culture & Society</i> 38(2), 2021: 3-23.
5	חידוד נושא המחקר ובניית מסגרת הטיעון (1)	אבי גרפינקל, <i>איך כותבים</i> , עמ' 58-87.
6	חידוד נושא המחקר ובניית מסגרת הטיעון (2)	Andrew Abbott, <i>Methods of Discovery</i> : Chs. 3, 4.
7	מפגש עם מסטרנטיות ותיקות	--
8	מקרי מבחן: מהפרכי לכללי	Andrew Abbott, "What do Cases Do?," In <i>What is a Case? Exploring the Foundations of Social Inquiry</i> , 1992. Bent Flyvbjerg, "Five Misunderstandings About Case-Study Research," <i>Qualitative Inquiry</i> 12(2), 2006: 219-245.
9	כתיבת סקירת ספרות: צעדים ראשונים	אבי גרפינקל, <i>איך כותבים</i> , עמ' 137-149, 88-95.
10	אובייקטיביות: מעלה או מכשול?	Lorraine Daston, "Objectivity and the Escape from Perspective," <i>Social Studies of Science</i> 22.4 (1992): 597-618. Donna Haraway, "Situated knowledges: The science question in feminism and the privilege of partial perspective," <i>Feminist Studies</i> 14.3 (1988): 575-599.
11	כתיבת סקירת ספרות: צעדים ראשונים	--
12	כתיבת סקירת ספרות	--
13	ביקורת – לאן? (1)	Judith Butler, "Critique, dissent, disciplinarity," <i>Critical Inquiry</i> 35.4 (2009): 773-795.

Bruno Latour, "Why has critique run out of steam? From matters of fact to matters of concern," <i>Critical inquiry</i> 30.2 (2004): 225-248. Eve Kosofsky Sedgwick, "Paranoid Reading and Reparative Reading: Or, You're So Paranoid, You Probably Think This Essay Is About You," in: <i>Touching Feeling: Affect, Pedagogy, Performativity</i> , Duke University Press, 2003: 123-151.	ביקורת – לאן? (2)	14
Daniel Miller, "A theory of a theory of the smartphone," <i>International Journal of Cultural Studies</i> 24(5), 2021: 860-876. Martin Savransky, <i>The Adventure of Relevance: An Ethics of Social Inquiry</i> . Palgrave Macmillan, 2018: 181-207.	תיאוריה : תפקידה ובעיותיה	15
	כתיבת המבוא להצעת המחקר	16
ארז צפדיה ואורן יפתחאל, "דחיקה ועקירה מהעיר : מבט דרומזרחי," <i>תיאוריה וביקורת</i> 54 : קיץ 2021, 59-86. חביבה פדיה, "מסה על הדרום : דרומית-מזרחית," <i>תיאוריה וביקורת</i> 54 : קיץ 2021, 115-134.	מחשבה מהדרום	17
--	ניסוח תרומת המחקר	18
Eric Hayot, <i>The Elements of Academic Style: Writing for the Humanities</i> . Columbia University Press, 2014: 59-73.	טיעון, ביסוס והדגמה	19
Thomas Osborne, "On mediators: Intellectuals and the ideas trade in the knowledge society." <i>Economy and Society</i> 33, no. 4 (2004): 430-447. Bernard E. Harcourt, <i>Critique & Praxis. A Critical Philosophy of Illusions, Values, and Action</i> . Columbia University Press: 2020, 19-49.	ידע מעורב	20
--	סדנת קיץ מרוכזת – כתיבת הצעות המחקר	